

T. 1131

HALİL
EDHEM

DİRANAZ

SİNOB HALKEVİNİN AYLIK DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

Sinoba dair birkaç söz	Sinob Saylavı Dr. Galib Üstün
Köy ve köylü karşısında	İbrahim Ertuğrul
Sinob müzesine küçük bir bakış	F. Dikmen
Zeytin ağacı bir memleketin ebedî servetidir	Tevfik Turan
Duygularım (Koşma)	F. Dikmen
Gök Irmak (Şiir)	M. N. Özcan
Gül ve Bülbül (Nesir)	Ş. S. Kubilây
Serenad (Şiir)	H. Nezihi
Acırım	İ. H. Kalfaoglu
Bayrağım (Şiir)	Di'âver Çın
Gök Irmak ile Kızıl Irmaktan hakkıyla istifade edelim	A. Elsoy
Kısa Haberler	***

SAYI — 4

30 Nisan 1936

İmtiyaz sahibi: Sinob Halkevi İdare heyeti

Nesriyat Direktörü: Ali Par.

Basıldığı yer: Sinob İl basımevi.

DIRANAZ

Ayda bir dafa çıkarılır , Sinob Halkevi kültür dergisidir.

Atatürk Diyor ki: (4)

Bir gün İstiklâl ve Cumhuriyetini müdafaa mecburiyetine düşersen vazifeye atılmak için içinde bulunduğun vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin.

Sinoba dair birkaç söz

Sinob Sayları Dr. Galib Üstün

Tatilde seçim çevremde yaptığım gezinti ve incelemeler arasında bu çok sevinli şehrin köylerinde, ormanlarında, dağlarında, derelerinde, tarlalarında kıyılarında denizlerinde gezer ve tozarken bunların görüşlerini büyük bir kıvançla süzüp seyrederken kafamın içinde bütün yurd sevgisine, ulus bağlılığına yol açan bu yollarda gezen, bu bağçelerde tarlalarda çalışan bu kıyılarda avlanan bu ormanlarda temiz bir hava alan bu topaqlarda yaşayan yurddaşlarını yıllardan beri neler görmüş, neler geçirmiş, ne'ler yapmış, kimleri yüreğine basmış, kimleri fenalıklarından dolayı yurddan sürmüş olduklarını, şu Sinob kalesinin burçları üstünde neler olmuş, Boyabadin kalesinin divarları neler şahid olmuş. Şu derelerin, dağların geçitlerinde kimler gecelemiş, şu Diranaz ormanının gönül açan kaynak başlarında, büyük babalarımızın ve onların babalarının babaları neler gördük-

lerini ve neler geçirdiklerini hep hep düşünürken bunları bilmek ve öğrenmek için kendimde nedenli ve ateşli bir istek doğduğunu anlatamam.

Yanımda bulunan ve benden evvel buralarda doğmuş büyümüş olanlardan çok şeyler sordum. Sayın arkadaşımız değerli saylavımız bay Yusuf Kemal Tenkirşenk Sinob kitabevinde Sinob hakkında bulduğu 80—100 sahifelik İngilizce bir risaleyi tercüme arzusunu izhar ve teşebbüs ettiler ve bana da Sinob kitabeleri namile bay Hüseyin Hilminin telif eylediği bir eseri verdiler. Bunlardan oldukça bazı şeyler öğrenmedim değil amma, bu öğreniş benim ateşimi söndüremedi.

İstanbul ve Ankaraya avdetimde araştırdım, taraştırdım tarih bilginlerine baş vardım. Bunlardan bilhassa tarih işleriyle çok uğraşmış ve bu işlerde çok çalışmış büyük bilginimiz İstanbul Müzeleri eski direktörü sayın bay

Halil Etem Erteme baş vurdum. Bana dedilerki :

(Yazılmış, toplanmış senin istek ve dileğini kandıracak, derdine derman olacak başka bir eser yoktur. Senin gibi bana bay Şakir isminde bir genç de baş vurdu. Ben ona bu yolda bildiklerimi bildirdim. O da bu iş ile uğraşdı. Onunla seni görüşdüreyim. Bu gün (Diranaz) da Sinob hakkında tarihî yazı yazan bu değerli zat bay Halil Edhem'in delâletile geldi benimle görüşdü. Bu bilgin arkadaş bana birçok eserler ile bunları yazınların adlarını gösterir bir kitab listesi verdi. Bunları bay Halil ile beraber tetkik ederken bu yüce bilgin, değerli insan bana ayrıca ve büyük bir istek aşıladı. Önüme birçok kitaplar ve yollar açdı. Ve beni fişkırttı. Yapmasına cesaret edemeyeceğim ve mütehassısı olmadığım bir işe girişmeyeceğimi düşünerek kaçındığımı görünce bu işler ve bilgiler için her vazifesini bilen insan çalışmaya me-

burdur. Sen bir bilgi adamısın çalış başarsın bende sana yardım ederim, diye beni çok teşvik ettiler. Ben de kendi vatlerine dayanarak yurdumun bir kısım tarihine âit olan bu işi başarmak için ve şimdiye kadar hemen yapılamamış ve eksik kalmış olan bir işi ve levki az olsa bile bir varlık olsun diye bütün gayretimle çalışmaya başladım. Tarih bilginlerini yoklamağa ve onların bilgilerinden öğrenmeğe başladım. Öğrendiklerimi ve okuduklarımı aynen yazıyorum.

Çalışıkça, öğrendikçe neler bilmediğimizi ve neler bilmeğe ihtiyacımız olduğunu öğrenmekle beraber daha öğrenecek ve bilmiyenlere öğretecek ne kadar çok işler olduğunu şimdiden öğrendim, anladım ve anlıyorum ki bu işi herhangi bir kitabın bir sayfasındaki malûmatı toplamak değil muhtelif devirlerde muhtelif lisanlarda yazılmış ve basılmış pek çok kitapları biribirile karşılaştırarak oku-

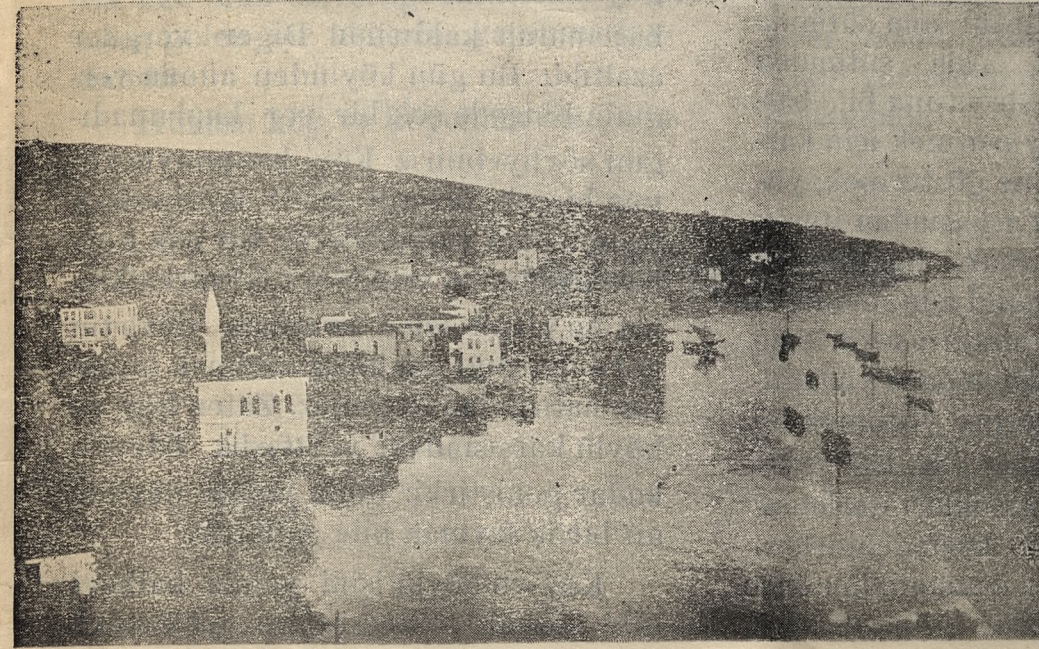
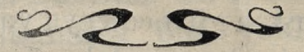

(Sinobun

mak vak'a ve hadiseleri olduğu ve bittiği gibi görmek ve göstermek, öğrenmek ve öğretmek ve yerlerinde incelemeler yapmak gerekmede olduğu anlaşılıyor.

Sinobun kuruluşu tarihin bildiği zamandan çok eski olduğu bildiriliyor. Tarih bu kuruluş milâddan 800 yıl önce zamandan göstererek geçen hayatı mehma emken ve pek kısa göstermekte isede 611 hicret yılından sonraki olanları bitenleri elde bulunan tarih kitaplarında arayarak, tarayarak bulmak mümkün olduğu anlaşılıyorsa da ancak bundan evvelki yılların olan ve bitenini bulmak pek güç. Ben gücümün yettiği ve elimin erdiğini yaparak çalışmaktayım bunu ne denli başaracağımı bilemem. Yol zor ve işi oldukça güçtür. Bütün yurtdaşlarımdan ve hemşehrilerimizden yardıma muhtacız bunu bekleriz. Hepimiz bu işle ilgiliz. Hemşehrilerime güvenim pek çoktur. El ele baş başa verip çalışacağız.

Sinobun kurulduğu günden bu güne kadar şöyle böyle iki bin yedi yüz küsur yıl geçmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yedi yüz yıllık tarihi aşağı yukarı malûm gibi. Ancak yüzlerce yüz senelik tarihi olan bu antika şehrin eski tarihini bulup çıkarmak büyük mesaiye muhtaç olduğundan o suretle bu mesaiye hazırlanılmaktadır. Şayet bu mesai muvaffakiyetle neticelenecek olursa coğrafi meykînin büyük kıymet ve ehemmiyeti nisbetinde dünyanın en eski şehirlerinden sayılabilecek olan ve çok eski zamanlarda bütün Anadolunun şimal iskelesi ve bu ilgi ile ehemmiyetli ve eski ticaretin en değerli ve (şehrahi umumi) yadolan meşhur tarihi yolun bir güzargâhı ve emsali hemen olmıyan ve en tabii bir liman olan güzel şehrimizin kıymet ve şöhreti bir derece daha anlaşılmalı olacaktır.

yandan görünüşü)

Aylık konuşma:**Köy ve Köylü karşısında****İbrahim Ertuğrul**

Tarih, yine kendisinin saptayabildiği günlerden başlayarak, bugüne kadar insanların her gün yeni bir ilerleyişini kaydediyor. İlk vahşinin yediği çiy av etlerinin nefis yemekler haline getirilişinden, havada uçan uçağa kadar herşeyin bu ilerleyiş ürünü olduğunu da biliyoruz. Bir kaç yüz yıl sonra bugünün hava gemileri, radyoları da yetmiyecek, kim bilir neler yapılacaktır?...

Her yenilik ihtiyaç ve istekle doğar, fakat ihtiyaçla yürür. Bir çocuk ancak bir yaşına girince veya yaklaşınca yürümeye başlamış, daha önce başlıyamadıysa bu, bütün gıdasını ana sütünde bulabilmesindendir. Ana sütünden zevk alan ve henüz bir yaşına bile basmamış bir çocuğu yürütmek için karşısına geçip şekerleme göstermek; yürümediğini görünce arkasından iterek şekerlemeye ulaştırmak, kusurlu bir yo'dur. Vakti gelmediği için memeden uzaklaşması onu aç bırakır; şekerleme rahatsız eder; vaktinden önce yürütüldüğü için belki de çarpık yürümek felâketine uğrar. Fakat bir işin vakti nasıl anlaşılır?.. Toplulukları ilerletenler bunun zamanını keşfedebilirler.. Zamanı geçen her iş, zamanından önce yapılmağa kalkılanlar gibi verimsiz olur. On on iki yaşına kadar okula devam etmiyen yaşı geçkin bir çocuğun

okulda okutulmasındaki zorlukları herkes, belki bir öğretmen kadar, bilir.

* *

Köy ve köylü.. işte üzerinde çok durulacak bir konu. Yurda daima taze vücutlar yetiştiren, bütün dünyada olduğu gibi bizde de ufüsun dörtte, beşte birini teşkil eden köy ve köylünün yaşayışı, kalkınması meselesi bütün ilğimizi bir noktada tophyacak bir konudur. Köylünün şehirliiden ayrı yaşadığını bildiğimiz gibi, bu yaşayış farkının azaltılması gerektiğine inanmayan da yoktur. Türk köylüsünün ağır vergi yükleri zamanında sezildi, âşardan başlanarak kaldırıldı. Diğer vergiler azaltıldı. Bu gün köylüden alınan verginin bütçede çok bir yer kaplamadığını söyleyebiliriz Köy kanunuyla köyün birçok önemli işleri merkezlere taşınmadan yapılabilir. Bir çok köylere öğretmen veriliyor.. Genel kalkınma ve planlı işler arasında devletin köye ayırdığı önemi azımsamak kimse nin hatırından geçemez. Zaten köy ve köylü karşısındaki yurttaşlık ödevi o kadar genişirki: bunu yalnız devlete ait bir iş saymak bile gaffettir.

Köy ve köylü işini yalnız halkevi gibi sosyal müesseselere yüklemek işin önemini yetecek kadar kavrayamamak sayılır. Devletveya bu gibi sos-

yal yardımcı kuvvetler işi plânlaştırır, asıl iş (Her kes) indir. Burdaki (Her kes) tabirini kullanırken yaş, baş, mevki farkını da düşünmüyorum. Okula giden en küçüğümüzden başlayarak en yaşlı insana kadar her zümreyi kastediyorum.

Yedi sekiz yaşındaki çocuk, mahallesinde birini arıyan köylüye evi göstermek şekliyle hizmet edebilir. Gerekirse okuluna geç kalacağını düşünmüyerek, bazan da çok sevdiği oyunun terkederek..

Tüccar da yardım edebilir: Bu yardım fakir köylülere sadaka vererek değil, satış işinde köylüye kolaylık göstermek şekliyle.

Hele bir işyarın yardımı bunlardan da büyüktür: İş için baş vuran bir köylü günlerce beklemeden en kısa bir zamanda işinin bitmesini elbette ister. İşyar, köylüyü şehirliye tercih ederek, gereğinde köylünün ayağına giderek köylüye kolaylık gösterebilir. Bu, kanunun emrettiği süratten ziyade, içten gelen bir hevesle yapılırsa faydalıdır.

Hülasa: köy ve köycülük alanında

bize düşen ödev genişdir. Sosyal teşekküllerin tertip ettiği köycülük gezintilerine (faydasız bir iş) denemezse de bunların çok yersel (mevzii) kaldığı da inkâr edilemez. Hele bu gibi gezintilerin, temaların daha çok şehirlere en yakın köylere münhasır kaldığı düşünülürse...

Burda önemli bir nokta hatıra gelebilir: O da (Köylü mü şehirliye yaklaşacak?) (Şehirli mi köyü yaklaşmalı) meselesidir. Bu, teorik bir bakımla üzerinde durulacak bir nokta gibi görünürse de pratik alanda buna yer veremeyeceğiz.. Yer verilirse ancak (vakit kaybetmek) sayılır. Bundan 25-30 yıl önce, maarifin ıslahı düşünülürken buna benzer bir (Tuba ağacı) nazariyesi ortaya atılmıştı. Bazıları işe en yüksek okullardan başlanmasını, bazıları da ilkokullardan işe girişilmesini istediler. Ne oldu?.. Bunlar birbirine o kadar bağlıdır ki, ayrılamaz. Köy ve köycülük te öyle. Önceden biz elimizi ona uzatalım, tutamazsa ona yaklaşıyoruz. Yalnız, toplulukla yapılacak hareketlerin verimli olması için şehirlere en yakın yerlerden değil, en uzaklardan başlanmalı.

Sinob Müzesine Küçük Bir Bakış...

H. E. Müze Ş. Başkanı

F. Dikmen

Hicretin 616, milâdın 1200 tarihlerinde Selçuk Hükûmdarlarından Büyük Alâeddin Keykubad'ın hükûm sürdüğü yıllardan itibaren ve daha sonraları dahi, o devletin işlerinde büyük roller oynamış, vezirlik etmiş bulunan meşhur (Muinüddin Süleyman Pervane'nin kendi adına (Sinob) da «H. 661» yaptırmış olduğu ve fakat (Alâeddin medresesi) diye anılan tarihsel yapı, (Sinob) için önemli bir eser ve anıt olmakla beraber, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetimizin medreseleri ortadan kaldırması üzerine bu gez, başka bir önem ve değer kazanmıştır. Bu medrese şimdi (Sinob) müzesidir.

Her ne kadar tam anlamıyla büyük bir müze kılığına girmemişse de, her şey küçükden başlayacağına göre, ileride bununda meydana getirileceği besbellidir; evet çok eski çağların tarihsel anıtlarıyla dolu olduğu şurada, burada kazı ile yer yer anlaşılan (Sinob) ve çevresi için böyle bir müze pek gerek idi. Bu yapının, bu eski kurağın değerli olmasında özge bir konu daha vardır ki, o da, arkasındaki küçük bahçe de Selçukîlerin son Sultanı (Gazi Çelebi)nin kabrinin bulunmasıdır. O Gazi Çelebi ki, Sinob yarım adasının limana dönülecek yerinde ve iki vapurun geçebileceği genişlikde kıyidan epeyce uzak olan (Gazi bey

daşı) denen bir kaya ile de kendini andırmaktadır. Gazi Çelebinin Sinobdaki orman bolluğundan ötürü, ucuz ve kolay olarak yaptırmakta olduğu Ozanın gemileri ile, Karadeniz kıyısındaki, (Pontos ve Bizans) döküntüsü küçük Yunan, Rum beylikleriyle deniz savaşları yaptığı tarihte belli şeylerdir. Hele o yollardan gelip geçen ve kendisine biraz yan bakan ve haraç vermiyen gemilerden, baskınlar yaparak haç alması, denizde yüzmekteki büyük mahareti ile çok düşmanın gözünü yıldırmıştır.

İşbu yazımızın özü ne Muiniddin Pervaneden, ne de (Gazi Çelebi)den bahsetmek olmayıp, ergemiz böyle angın tarihsel kişilerin adını, eserini taşıyan (Sinob) Müzesinin durumunu bildirmektir. İçindeki eserler, bilginlerce incelenmeğe değer. Bizim şurada yapabildiğimiz iş, onları kısmen, şöyle bir gözden geçirmek bahsetmektir. Bu önemli işin ehli bulunmadığımızdan ötürü yazımız, meraklıları çağırıcı mahiyettedir. Sultan Alâeddin camii'nin şimal havli kapısından çıkarken, tam karşıya düşen bu müzenin, mermer kapısının üstünde göze çarpan ilk şey (661) tarihli çok önemli kitabedir. Bunun (667) hicret tarihli diğer bir eşi de yine oracıkta, büyük Alâeddin camii'nin çıkılan şimal havli kapısının üstündedir.

Sinob Kültür Direktörlüğü Baş Ka-

tibi Bay Haydarın önce ve sonrada birlikte gezib yazdığımız elimizde birer sureti bulunan listeden, üzerindeki numaralarıyla bazılarını aşağıya geçiriyoruz :

No. 39 : Bir geyiği sırtından sarıp, ısırır bir duruda karşılıklı iki aslan heykeli, ayak kısımları kırıktır. No. 4 2 taş üzerine kabartma, elinde asâ yarım heykel, önünde de biri var. No. 59 buna benzer başka bir eser, No. 86 mermer aslan veya kaplan kırıktır.

No. 87 işlemeli mustatil başlık eski yunanice yazı var. No. 66 öküz başlı, az yazılı sütun ve No. 90 diğer bir arslan heykeli, Sinobun (Merd oğlu) köyünden gelme ayakları kırık diğer bir arslan No. 94 de mukayyedir. Kale dışında kumluktan çıkarılan Finike eseri sanılan kara mermerden pek büyük bir mezar kapağı, numarası 99

dur. Bunlardan başka üzerinde (Hadriyani) okunan yazılı bir eser 100 No. ludur. No. 101 de iki buçuk satır yazılı başka bir taş vardır. 104 arslan, 112 Sinobun Çiftlik köyünden gelme süslü direk başı. İyon ve Dori tarzında sütunlar, Selçuk kitabeleri ve daha bir çok büyük, küçük şeyler ki 150 parçayı buluyor. Gün geçmez ki umulmadık bir yerde bir şeye rasgelinmesin. Bu gez, yol yapılırken, Hükûmet konağının arkasında, Cumhuriyet alanında çok eski bir devre aid mabed eserleri artığı bulunmuştur. Bunların hepsi, uzmanlarca incelenmeğe bekliyorlar. Sinob ve çevresi, andaç ve anıtlarla doludur. Bize bu işde fazla söz düşmez. Bir gün Kültür Bakanlığının bu yolda önemli ilgiler göstererek Müzemizi daha çok canlandıracağını gerçekten bekliyoruz.

Evimizin Yönetim kurulu üyeleri hep bir arada Ön sırada ve ortada Halkevi Başkanımız Tevfik Turandır

Zeytin Ağacı Bir Memleketin Ebedî Servetidir

M. Tefvik Turan

Tabiatın en uygun iklim şartları-
nın hep bir arada toplu bulunduğu bu
cömerd toprak üstünde bugün maişet
zorluğu çekiliyorsa bunun mesulini
uzaklarda aramayınız.

Yarım asır evveline gelinceye ka-
dar yamaçları, vadileri yemyeşil zey-
tin ağaçlarıyla çevrilmiş olan bu güzel
yurd parçasında gövdeleri asırlar gör-
müş ve bu toprakta yaşayanlara servet
kaynağı olmuş bu mübarek ağaçların
bugün çıplak kalan yerlerinde yeller
esdiğini görüyoruz.

Her gün karşınızda seyrine daldığı-
nız dağlar, vadiler, ovalar ve billûr
dereler bu hadisenin acı hatırasını size
muztarip bir gönül acısıyla anlatırlar.

Bugün Sinobun ada mevkiinde, Ger-
zenin bağlarında tek tük görülen bu
yeşil yapraklı uzun ömürlü ağaçların
iniltili bir lisan halile her ötünden ge-
çene neler söylediklerini hissedendenlerin
göz yaşı dökmemesi kabil midir?.

Siz bu çelik damarlı, her mevsim-
de taze kalan yeşil yapraklı ağaçları
tetkik ettiniz mi?..

Her yıl verdiği zeytin danelerini
toplayanlardan neler çektiklerini ne
tufanlardan ve ne de afatlardan gör-
müşlerdir.

Zeytin toplayıcı tarafından her yıl

bir canî saldırışı gibi büyük sırtıklar
ile zavallı ağacın dalı budağı taze filiz-
leri kırılarak tos toparlak hale getiri-
lir ve bu suretle de hayatıyatı öldürül-
müştür.

Dedelerimizin bin bir itina ile
yetiştirip büyüttüğü ve bütün ömür-
lerince kendilerine bol servet vermiş
olan bu kıymetli ağaçlar bizim bilgi-
sizliğimiz yüzünden tabiidir ki gitgide
meyvesini az vermeğe başlamış ve
sonunda tarlaya gölge yapıyor diye
yıllardanberi baltalana baltalana mev-
cudiyeti tamamen ortadan kaldırılmağa
çalışılmıştır.

Zeytin ağacı bir neslin değil insan-
ların asırlarca istifade edeceği mukad-
des bir ağaçtır.

Sinobda ve bilhassa Gerzede 100 yıl evvel
yarım milyondan fazla zeytin ağacı mev-
cud olduğu ve bu havalinin Trabzona
ve İstanbula kadar zeytin, zeytinyağı
ihracatı ile meşhur olduğu tevatiren
söylenmektedir.

Zeytin ağacı yetiştirilmesine bu derece
müsaid olan bu iklimde her şeyden
evvel bu ağacın teksirine hep birden
hamle halinde başlamalıyız. Zeytin
ağacı yetiştirilmiş olan memleketlere
kıtlık girmez. Açlık uğramaz, o mem-
leketin halkı Bankaya para yatırmış
gibi her yıl kucak dolusu karşılığını
toplar, zengin olur, refah içinde yaşar.

Doyğularım

KOŞMA

Ferid Dikmen

Oğuz, Çepni boyundan öz (Türk) üm ben
Bu yolları bilmeyene çok yazık
Yuvam, Yurdum, sözüm sazım, Türküm şen
(Türk) lük sazin çalmayana çok yazık

Geçmişlerde (Ata) yolun ararız
Ne ülküyle yol almışlar sorarız
Ancak (Türk) lük kokan bağa gireriz
Bizim ile gelmeyene çok yazık

Oku, öğren, gel hor bakma hiç düne
Dün olmazsa erermidik bu güne
Yad kanından karışmasın öz kana
Bu sözleri almayana çok yazık

Oaral, Orhun, Hind, Horasan, Çin, İran
Irak, Kafkas, Macar, Tunus, Fas, Yemen
Türk üniyle çınlamışdır, bil, inan
Bu bilgiyle dolmayana çok yazık

Babur, Mete, Selçuk, Temür, Gültekin
(Türk) den ozge sanma bunları sakın
Oğuz, Uyğur, Çepni, Türkmen ... hep bakın
Şüphesini silmeyene çok yazık

(Türk) olduğumdan ötürü öğündüm
(Türk) yüceymiş, yine yüce, sevindim
(Türk) ergindir, Türk, erkindir güvendim
Bu ülküyle kalmayana çok yazık

(Türk) acunda, bir çalayan, bir deniz
Her ne yönde gezer isen var bir iz
Bunu böyle gördük, bildik, kandık biz
Bu denize dalmayana çok yazık

(Emirik) Türk, her ulus'un dine'idir
Ay - Yıldızlı al bayragı öncü, dür
Acun sadef, (Türk) içinde inci'dir
Onu görüp, bulmayana çok yazık !

Gök Irmak

— Boyabad —
M. N. Özcan

Senelerce durmadan çağlayup hep akarsın
Her gün sessizce içden coşkun coşkun ağlarsın
Kimseye derit yanmadan derin derin bakarsın
Ey ihtiyar Gök ırmak ey derdi çok Gök ırmak

Dinlenmeden dağlardan , kayalardan aşarsın
Sıcak göz yaşlarını dane , dane saçarsın
Bağrı yanık canlara hemen kucak açarsın
Ey ihtiyar Gök ırmak ey derdi çok Gök ırmak

Köylü kızlar yanına herkek ile gelirler
Doldururken yanıkca manilerde söylerler
Eu nihayet köylere mahzun mahzun dönerler
Ey ihtiyar Gök ırmak ey derdi çok Gök ırmak

Senelerce akdığın hiç durmadan yetmezmi
Aşdığın uzun yollar tükenüpde bitmezmi ,
Bunca yıllar ağlarsın artık sana yetmezmi
Ağlama sen Gök ırmak ağlama sen Gök ırmak

Ne bulursan kendine alup alup gidersin
Benden kara denize çok , çok selam edersin
Merak etme o zaman muradına erersin
Ey talisiz Gök ırmak ey derdi çok Gök ırmak

Gül ve Bülbül...

NESİR

Ş. Sami. Kubilây

Bahar geldi. Bülbüllerin içten gelen haykırırları gönlümdeki duygu ve aşk fanüsünü çatlatıyor. Ve dudaklarımdan dökülen «ah»ları «oh» yapıyor.

Bülbül ve gül ozanların duygu ve aşk kaynaklarıdır. Hangi ozan o temiz, o coşkun kaynaktan kendine düşen payı almamıştır. Nedim gibi büyük ve hisli bir Şaire bile ilham tanburunun altun kirişli tellerinden çapkinca ilahi aşkını terennüm ederken gül ve bülbülden ilham almıştır. Derdliyi çileden çıkaran ve ona gönlünün şifasını bulduran gül ve bülbüldür... Her ikisi de en hisli ve içten akup gelen en özlü mısralarında, göz yaşlarını seve seve dökmüşlerdir...

Bülbül ve gül sevenlerin ve sevilenlerin birer senbolü degilmidir? Yaradılış güle verdiği güzelliği bülbülden de esirgememiştir.

Bülbül notalardan taşan coşkun sesile özgen (hür) dağların, kırların sonsuz yeşilliklerine doğru haykıran, hıçkıran sevimli ve şakrak bir şairdir.. Oun Evrensel varlığı karşısında hepimiz boyun keser, dururuz. Gül, alevden dudaklarile, bize sunduğu o iç bayıltıcı, gıdıklayıcı varlığıle damarlarımıza bir anda yayılır ve bize gençliğin aşısını salar... Damarlarımızdaki kanın akışı ve bileklerimizde vuruşu değişir. Fakat bu dediklerimi şöyle kabul edeceksiniz: Bu söylediklerim ancak (gül) bahçesinde ve bir (konca)

bakışı karşısında olur.. Atomları eskimiş bir âdem oğlu, bunlardan ayrıldığı zaman eski hayaline döner, ve yıpranmış duyguların uzun ve sessiz devarları içine çekilir siner... Bülbül çirkindir derler. Öbür kuşlar gibi kölemenliğe de dayanıklılığı yokmuş. Var-sın çirkin olsun, ruhu yüksek, varlığı derin ve kendi ayrılıkları içine gömülen bir kuştan başka ne beklene bilir?.. İçinin yankısını dağlarda inim inim inleten bu özgen kuşa keskin bir gönlü bağile bağliyim. Ne yalan söyleyeyim, bülbül, bende bazen bir iç yarası kadar derin bir sızı ile de gönlümü sarsar. Bu teprenti ile hatıralarım örselenir, çocukluğuma bağlı duygularım silkinir kalkar, ve gençlik çağının birer mazi olsa da pırıldayan izleri içinde savrulup tazelenmiş olur...

Yaşayışının en zevkli ve en coşkunluk dakkaları bülbül ve gül karşısında geçmiştir. Bol yaprak ve çiçek salkımları içine gömülen, ve yalnız eserini güneş gibi apaşıkâr seren, bülbülden, yaptığı ve yarattığı şey nedir ve nerededir diye sorulamaz? Haykırışın en tatlısını, müzigin en sıcakını ve en cana yakının yaratan bu coşkun melek gül kadar o da kavuşaklarımız içinde bol verimli bir meyvadır, Bana öyle gelirken gül ve bülbül bolluğu ancak bol güneşli Türk Vstanına, ayrılmış bir armagandır... Varlıkların en iyisini en ince yaratılışını sunan tabiat; bu iki güzelliği de bizden esirgememiştir.

Ben, güle ve bülbüle aşıkım...

Serenad

H. Nezihi

— 1 —

Rüzgarla sıyrılınca pencerenin perdesi
Ve tunç bir ay ışığı dökülünce odana
Sokakta duyacaksın yorgun bir ayak sesi
Bir gölge geçecektir bir yandan öbüryana

Sen süslü yatağına kendini atmak için
Yine her akşam gibi çıkarken merdiveni
Sürünen bu gölgeyi biraz yaşatmak için
Kaldırımlar göğsünde sabahlatacak beni

Saatlar uzayıpta gace olunca yarı
Ve ipek yastığında dağılınca saçların
Güneş O gül yüzünden doğacak belki yarın
Ve belki ay bu akşam gözlerinde batacak

Kıyılar ve Yolcular

— 2 —

Her gün başka bir dekor, her akşam başka bir renk
Burda her şey ışıklar ve renklerle yanıyor.
Şimdi deniz kıpkızıl, şimdi karşı ufuk mor.

Birer altın göl gibi titreşiyor kıyılar.
Beyaz kanatlı kuşlar tuttu yine engini
Sular Şimdi büsbütün değişince rengini
Yolcular geçecekler, yolcular ve yolcular.

ACIRIM

İ. H. Kalfaoğlu

Kendisine gönençli günler, onurlu dakikalar yaşatacak olan anneciğinin şefkatkâr kucagından ebediyen ayrılmış olmasından ötürü yorucu ve ezici düşüncelerle yeis ve matem köşelerin de birdüzüye göz yaşları akıtan bir körpe yavrucağı acırım.

* *

Yaradılışındaki sevim ve letafet kokularını çocukluk alanına henüz dağıtmaya başlayan yavrucağının bir daha açmamak üzere gözlerini kapayıp gitmiş, kara topraklara gömülmüş bulunmasından kalbinde kıyametler kopan, bütün varlığında onulmaz yaraların acılarını duyan, ona yaşata bileceğinden emin bulunduğu saadetli günleri görmek gibi şeref ve gururdan mahrumiyet elem ve kederleri içinde kıvrandığı halde gene yüce tanrısının

iradesine mütevekkilâne bir durumla soydaşlarının tesellisine ihtiyaç gösteren müşfik bir babaya acırım.

* *

Kuracağı saadet yuvasında çok gönençli ve başatıklı günlere ulaşacağını, sabahın safaları ve ruh okşayıcı bir hengâmında can evinde beliren büyük bir kıvanç ve gururla kendi kendini müjdeleyen, istikbali için ruhunda beslediği çok parlak duygularla yaşayış alanını bezeyen fakat bir müddetcik sonra hiç ummadığı bir engelin araya girmesiyle o tatlı ve nurlu emel ve ümitleri birden bire sönerek karanlıklar içinde esir düştüğü döşeginin kenarında acıklı iniltilerle sararıp solarak bitkin bir hale gelen ve artık tatlı hayatından ümidini kesen gelinlik çağındaki bir tazeve daha çok acırım.

Samsun Parti Başkanı Sayın Saylav Mehmed Ali Yürüker Misafireten Aramızda İken Parti arkadaşlarla gurup halinde alınan resimleri

Bayrağım

Dilâver Can

Ortaokul Türkçe öğretmeni

Başımızda yükselen, ufuklarda sallanan
Gölgesi yurdumuzu, ünü gökleri alan
Atalardan gençliğe bir tek emanet kalan
Güzel yüzlü bayrağım sen şerefle dalgalan!..

Yıldızlara karışdın , bu akdın yüce bir nam !
Gölgede yaşadılar kardeşim, babam, anam ...
Sana yurddan bin saygı , biz sana candan sunam !..
Güzel renkli bayrağım sen şerefle dalgalan!..

Sana içden bağlıyız , sevgiler taşa , taşa !
Yüksekler yerin olsun ! öne geç , yüksel başa ..
Bizimle , ulusunla , yurdunla binler yaşa ..
Ayyıldızlı bayrağım sen şerefle dalgalan !..

Sinob Limanının Park Caddesinden Bir Görüntü ve Limanımızı Ziyaret Eden
Harb Filomuzdan Bir Gurub

Gök ırmak ile Kızıl ırmaktan hakkiyle istifade edelim

Ali Ersoy

Sinob, İlbaylığı sınırları içindeki genel tarım durumunu yükseltecek, şenlendirecek iki güretilici havzaya maliktir. Bunlardan biri Gök Irmak diğeri Kızıl Irmaktır.

Gök ırmak Boyabad sınırına İspir oğlu mevkiinde girdikten sonra Hasan diken Çerkes köyü önünde Kızıl ırmak ile birleşir. Buraya kadar geçtiği vadinin uzunluğu takriben elli kilometre kadardır.

Gök ırmağın sularile zengileşen Kızıl ırmakta Hasan diken Çerkes köyünden itibaren ve takriben otuz beş kilometre süren vadi boyunca sakin ve vukur akarak Samsun Vilâyeti sınırına geçer.

Gök ırmağın İspir oğlundan Hasan diken Çerkes köyüne kadar sağ ve sol sahilinde bulunan köylerin çiftçileri eskidenberi kazancı çok olan çeltik zirratına önem vermişlerdir; bu köylerin çiftçileri çeltik ekim ve biçiminin normal bulunduğu yıllarda beş milyon kilo pirinç istihsaline muvaffak oluyorlar. Şu kadar var ki köylünün eskiden açtığı harklarla istenilen bütün tarlaların sulanması mümkün olmuyor; bütün çeltik mıntakasındaki iska ameliyesi gayet iptidaî ve geridir.

Eğer arusaj teknikli muntazam cetveller vasıtasile yapılp bütün çeltik zirratına müsaîd yerlerin sulanması temin ediliyor ise bu havalide çeltik

istihsalâtının bir misli daha artacağına şübhe yoktur.

Şimdiye kadar Gök ırmaktan az çok istifade edilmiş olduğu halde Kızıl ırmağın sularından hiç bir suretle istifade edilmemiştir. Şüphesiz bu hale göz yummak ziraatta ilerleme prensiplerimize uygun değildir. Bunun için ırmak boyunda bulunan Türkmen, Çöve, Boyabökü, Salarkolu köylerinin geniş ratip ve alluvion mevaddını havi münbit ovalarında Kızıl ırmağın altın ve servet verici sularından istifade için yeniden bir sulama tesisatı (Ganal d'irrigation) vücade getirildiği ve Gök ırmak boyındaki sulama tesisatı da tevsi ve islah edildiği halde iktitaf edilecek semere mühimdir. O zaman Boyabad kazasında çeltik istihsalâtının mıkdarı on milyon kiloya balığ olacaktır.

İşte görüliyoruz ki bu yekûn vilâyetin iktisadî vaziyetine müessir olacak çok sayanı dikkat ve ehemmiyet bir gelirdir. Çok cazip olan bu neticeye varmak için büyük bir fedakârlığa lüzum yoktur, evvelâ köylüyü bu yekûnun kuvvetli eaz besine kapdırmak ve ait olan köylerin bütçelerine bu tesisatın masrafına mahsus tahsisat koymak, ikincisi İlçebaylıkça bir su politikası ve programı çizilüp ona göre bu işlere yardım etmek için umumî meclisten tahsisat alınarak işe başlatmak kâfidir. Ben böyle düşündüm ; belki bu hedefe varmak için daha salim ve daha kolay yol vardır,

KISA HABERLER

§ İlimizdeki Parti ve Halkevlerini tef-tiş etmek üzere bir müddettenberi Sinobda bulunan Kocaali Saylavı Ali Dikmen teftişini bitirmiş ve Ankara vapurile Samsuna gitmişlerdir.

§ Bu ay içinde Evimiz Salonunda 6 defa danslı, aile toplantısı yapılmıştır. Bu toplantılardan ikisine Yavuzumuzun orkestra takımı da katılarak arsi-ulusal havalar terennüm edilmiş ve Evimizin caz takımı ile yersel saz he-yeti de millî havalar çalarak sosyal terbiye bakımından çok akman devam eden bu Toplantılar muhitte derin ilgi uyandırmıştır.

§ Evimizin Dil, Tarih, Elebiyat şü-be başkanı Dilâver Can ile bayan Ne-zihne kardeşlerimizin 26/4/936 Pazar günü nişan töreni pek parlak bir şekil de yapılmıştır. Her iki genci yürekten kutlulunuz.

§ Bu ay içinde Evimiz salonunda Ortaokul Direktörü İbrahim Akdoğan tarafından (içtimai hayatta kadın), Or-taokul Yar Direktörü Mehmed Kılınç tarafından (Koca Mimar Sinan, hayati ve lâyemut eserleri) ve Büyük cami ima-nı Zâhtü tarafından (Devlet teşekkül-lerinin en uygunu Cumhuriyet idare) ve Şemseddin Kubilây tarafından da (Edib Öner Seyfeddinin, geçen özel hayatı eserleri) konulu olarak dört konfrans verilmiştir.

§ Bu ay içinde Evimizin Gösterit kolu tarafından yalnız Donanma Ka-mutın ve Subaylarına mahsus olmak üzere (Himmetin oğlu) piyesi gösteril-miş ve Ulusal Egemenlik bayramı şerefine de u-num için (Akın) piyesi temsil edilmiştir ve ayrıca Ayaneik Halkevinin şehrimize gelen gençleri tarafından da (Adam Sarrafı) mevzulu üç perdelik vodvil vazi sahne edilmiştir.

Bu temsillerde gençlerin göstermiş oldukları başarılik seyirciler tarafından fasılasız alkışlarla takdir edilmiştir.

§ Bu ay içinde Evimizin voleybol takımı ile Donanmamızın muhtelit ta-kımı arasında Evimiz sahasında voley-bol maçları yapılmış ve her iki takım çok heyecanlı oyunlar oynamışlardır.

§ Ayaneik Halkevinin Spor kolu Sinoba gelerek Donanmamızın futbol takımı ile Evimiz sahasında bir maç yapmışlar ve bu maç Denizcilerin galibiyeti ile neticelenmiştir.

§ Evimizin Gösterit kolu Yönetim kurulu üyesinden Halil Gencer tara-fından (Yıkılan Yuva) konulu içtimai bir piyes kaleme alınmış ve bu eser incelenmek üzere Genel Sekreterliğe gönderilmiştir.

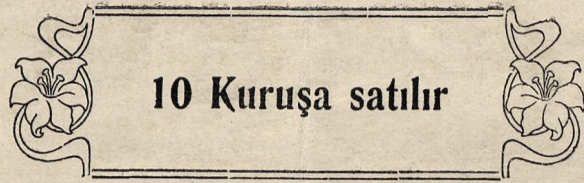
§ Hariciye Vekâletinde Şeref Kaya boğazı arkadaşımız (Karadenizin Jeo-lojik teşekkülü ve fizik evsafı) konulu olarak Dergimiz için göndermiş oldu-ğu değerli yazıları dergimiz makineye verilğinde elimize gelmiştir.

Hemşehrîmiz Şeratin bu kıymetli yazısını gelecek nüshamızda memnu-niyetle dercedeceğiz.

§ 23 Nisan Çocuk bayramı ile Ulu-sal Egemenlik bayramı Sinobda her yıldan daha coşgun tezahuratla yapıldı Hükûmet önünde Parti, Belediye ve parkda söylevler söylendi çocuklar ve esnaf cemiyetleri Evimiz bandosu başda olduğu halde şehri dolaştılar. Çocuk haftasının devamı müttetince okullar Evimizin salonunda sırası ile her akşam ayrı ayrı temsiller verdiler.

Dergimizin Yıllığı (100) Kuruştur

Mesul müdürü : Ali Par

Vatandaş !

Yurdseverliğin aynası olan Dergimiz, kıymetli yazılarınızı sevinçle karşılar.

Bütün yazılar ve müracaatlar Sinob Halkevi Neşriyat Direktörlüğüne yapılır.